

NYÍREGYHÁZI ÜGYVÉDI KAMARA

JUBILEUMI ÉVKÖNYV

A Nyíregyházi Ügyvédi Kamara megalakulása

Az igazságügyi minisztérium egyrészt a trianoni békediktátum következtében előállott nagymértékű területvesztés, másrészt egyéb szempontok miatt az ügyvédi kamarák vonatkozásában változásokat hajtott végre, melynek során új kamarákat is létrehozott, vagy megszüntetett, illetve beolvasztást hajtott végre.

Az 1924. október 16. napján megjelent és 1925. január 1. napján hatályba lépett igazságügyi miniszteri rendelet alapján 1925. január hó 1. napján megalakult a Szabolcs-Szatmár-Bereg megye ügyvédek érdekképviseleti szerve, az önálló Nyíregyházi Ügyvédi Kamara.

A magyar ügyvédség rövid története a honfoglalástól a Nyíregyházi Ügyvédi Kamara megalakulásáig

Mióta igazságszolgáltatás folyik a földön, az eljárás alá vont személyek mindig igyekeztek náluk okosabb, és az eljárási rituálékat ismerő társaik segítségét igénybe venni.

Az ügyvédség kialakulásának csiréit hazánkban is a társadalom kialakulásának idejében kell keresni.

Már Szent István törvényeiben is találunk az ügyvédségre vonatkozó tételes rendelkezéseket. Ennek a kornak az ügyvédei is ritadusok voltak, ők indították meg a pert, ők képviselték a feleket, sőt a marasztaló ítélet végrehajtása is a feladatukat képezte.

Nem rendelkeztek azonban napjaink ügyvédek függetlenségével, szabadságával és autonómiáival, szervezetenként a bírósághoz kötődtek.

III. Béla királyunk rendelte el, hogy minden panaszt, keresetet, kérelmet írásba kell foglalni. Az érdemi határozathozatal is írásban történt. Ez a királyi rendelet volt az alapja az írásbeliség elvének.

Róbert Károly eljárásjogi rendelkezéseiben található az ügyvédségre vonatkozó adatok is, ezek a rendelkezések az ügyvédek érdemi előterjesztéseit, a védekezést, a bizonyításokat, valamint az ügyvédek perbeszédeit foglalják magukba.

Mátyás király 1486. évi hatodik dekrétumának 69. cikke a következőképpen rendelkezik: „Miután az ügyvédek nyereszkedési vágyból igen sok személy peres ügyeit magukra vállalják, azokat vagy elhanyagolják, vagy kellő védelemre nem fordítanak elegendő figyelmet, vagy magával a perrel mit sem gondolnak, s arra se ügyelnek, hogy megbízóik meg ne bírságotassanak, elrendeltetik, hogy ezentúl az ügyvédek több mint 14 személynek peres ügyét elvállalni, előmozdítani ne merészeljenek.” Ez a korlátozás 1 éves viszonylatra szólt.

A magyar jakobinus ügyvédek határozott célja volt a Habsburg-ház megdöntése és az első Magyar Demokratikus Köztársaság megalakítása.

Emiatt ítélték halálra 1795-ben Hajnóczi Józsefet, Őz Pált, Kuza Pált, Vehovszki Sámuel és társait.

Az 1800-as évek elején az ügyvédek, így az én dédapám, Hubay Ágoston is az alábbi ügyvédi esküt tette 1834-ben: „Én Hubay Ágoston esküszöm az élő Istenre, hogy minden perlekedőknek kik ügyeik védelmére és folytatására megkeresnek, minden tárgyakban miket felvállalok, bárminő személy, tudniillik gazdag vagy szegény válogatása, az ellenféllel lehető cimborálás

nélkül, félre tévén minden kérést, jutalmat, kedvezést, félelmet, gyűlötséget, szeretetet, kedvkeresést, Isten és annak igazsága, törvény, és az ország helybenhagyott szokásai szerint, fáradságomhoz mért díj mellett igazán és híven szolgálni fogok, s őket védem, tőlem telhetőképp a perlekedőimet törvényes és elegendő ok nélkül felvállalt ügyében el nem hagyandom, sem a barátságos egyességet nem akadályozandom. Isten engem úgy segíyen.”

1834-ben nagyváradi Inczedy György táblabíró és hites ügyvéd Nyíregyháza város földesúri terhek alóli örökváltságát kezdeményezte, és végre is hajtotta.

1938-ban Nyíregyháza városnak újabb kiváltságot és címet szerzett.

Ebbéli munkásságának elismeréseként 1838-ban Nyíregyháza város első polgármesterének választotta.

A magyar történelem legdicsebb korszakának kiemelkedő alakja Kossuth Lajos ügyvéd, aki az 1848-as szabadságharcot vezérelte és az ország kormányzója volt.

A szabadságharc után 1852. július 24-én császári pátens az ügyvédi működést igazságügy miniszteri rendelethez kötötte. Az ügyvédnek hűséget kellett fogadnia a császár és családja iránti engedelmességre, a felség és az osztrák birodalom tiszteletének és javának előmozdítására.

Ez azt eredményezte, hogy a szabadságharcban részt vett, illetve a szabadságharccal szimpatizált ügyvédek ügyvédi gyakorlatot nem folytathattak. Csak a politikailag szalonképes ügyvédek működtek, ennek az volt a következménye, hogy a történelmi Magyarország területén működő 6000 fős ügyvédi létszám 2000-re zsugorodott.

Deák Ferenc ügyvéd, a Haza Bölcsője az 1867-es kiegyezés vezéralakja tette lehetővé a Boldog Békeidőknek nevezett, a kiegyezéstől az első világháborúig tartó boldog és kiegyensúlyozott éveket hazánkban.

A kiegyezést követően a magyar ügyvédi kar felismerte a szervezettség szükségességét, és megkezdte a szervezeti forma kiépítését.

Az első ügyvéd egyesület 1865 őszén alakult meg Budapesten. Ezt követően vidéken is egymást követően megalakultak az ügyvéd egyesületek.

1867. december 28-án Debrecenben 48 ügyvéd alakított ügyvéd egyesületet. Az egyesület tagjai voltak a nyíregyházi ügyvédek is.

Az ügyvéd egyesületek a magyar jogélet és törvényességi követelmények megszilárdítása érdekében emlékiratokat, a készülő törvénytervezetekhez javaslatokat, észrevételeket készítettek.

Elsődleges feladatuknak a helyes jogalkalmazást és a jogpolitikaként jelentkező egységes törvényességet tartották.

Csemegi Károly 1874-ben jutatta kifejezésre:

„Egy jogállam egyik létfeltétele az illető igazságügyi organizmusok épsége, tekintélye. A legjobb törvények, a legjobb bírói kar mellett is hiányos az igazságszolgáltatás, ha hiányzik egy magas szellemű tekintélyes ügyvédi kar.”

Az első ügyvédi rendtartás az 1874. évi XXXIV. Tc. Ferenc József 1874. december 4. napján szentesítette.

A törvénycikk 113. paragrafusa a hatálybalépéssel szükséges intézkedések foganatosításával az igazságügy minisztert bízta meg. A 17. paragrafus az igazságügyi kormányzat feladatává tette a kamarák számának, székhelyének és területének meghatározását.

Az ország területén 28 ügyvédi kamra alakult, egyebek közt Debrecenben, amelynek hatásköre és illetékessége a debreceni, a nyíregyházi, a hajdúböszörményi és a karcagi törvényszék területén lakó ügyvédekre terjed ki.

Ebben az időben a nyíregyházi törvényszék a nyíregyházi, a nagykállói, a nyírbátori és a kisvárdai járásbíróságokat fogta össze.

1875. február 1. napján a nyíregyházi ügyvédek megkeresést intéztek a Debreceni Ügyvéd Egylet felé, hogy a Szabolcs megyei ügyvédek a debreceni egylettől elkülönített, önálló ügyvédi kamarát szervezhessenek.

A Szabolcs megyei ügyvédi kar tagjainak ezen törekvése azonban csak jóval később teljesedett be.

Az 1874. évi XXXIII. Tc. 1874. december 12. napján került kihirdetésre.

A törvény 19. paragrafusa szabályozza az ügyvédi kamara hatáskörét és feladatkörét.

Ezek szerint az ügyvédi kamra joghatósága kiterjed az ügyvédi kar erkölcsi tekintélyének megóvására, az ügyvédek jogainak megvédésére és kötelességei teljesítésének ellenőrzésére, továbbá a jogszolgáltatás és az ügyvédség terén mutatkozó hiányok orvoslása, korszerűbb reformok életbeléptetése iránti véleményadásra és javaslattevésre.

Ez az ügyvédi rendtartás 62 évig képezte az ügyvédi kar működésének alapját.

1898-tól kezdődően reformtörekvések szorgalmazták a második ügyvédi rendtartás megalkotását.

Végül is 1937. március 23-án jelent meg a második ügyvédi rendtartás az országos törvénytárban.

A miniszteri indoklás szerint a javaslat a magyar nemzeti jogfejlődés történeti értékeinek legmesszebbmenő tiszteletben tartásával határozza meg az ügyvédi szervezet és az ügyvédi működés jogi rendjét. Ehhez képet megtartja a hatályos jogszabályozás alapelveiből és tételes rendelkezéseiből mindazt, amit maradandó értékűvé avatott a nemzeti közfelfogás, ami kiállotta közel hét évtized eseményeinek és eszmeáramlatainak próbakövét, ami hatályos előmozdítója az igazságszolgáltatás jóságának, ami szervesen beilleszthető abba a gondolkörbe, amely minden közületi cselekvéseinek a nemzet egészére gyakorolt hatását állítja a szemlélet középpontjába.

Időközben 1925. január 1. napján megalakult a Nyíregyházi Ügyvédi Kamara, amelynek az idén a 75. jubileumát ünnepeljük.

A Nyíregyházi Ügyvédi Kamara történetét ez a jubileumi évkönyv dolgozza fel.

Dr. Hubay Pál

A Nyíregyházi Ügyvédi Kamara megalakulása

Az igazságügyi minisztérium egyrészt a trianoni békediktátum következtében előállott nagymértékű területvesztés, másrészt egyéb szempontok miatt az ügyvédi kamarák vonatkozásában változásokat hajtott végre, melynek során új kamarákat is létrehozott, vagy megszüntetett, illetve beolvasztást hajtott végre.

Az 1924. október 16. napján megjelent és 1925. január 1. napján hatályba lépett igazságügyi miniszteri rendelet alapján 1925. január hó 1. napján megalakult a Szabolcs-Szatmár-Bereg megye ügyvédekének érdekképviselői szerve, az önálló Nyíregyházi Ügyvédi Kamara.

Kamarák beolvasztása a debreceni kamarába

A második világháborút követően centralizálási elv érvényesült az ügyvédi kamarák önállóságát és területét illetően. Ennek az elvnek megfelelően az igazságügyi miniszter az 51000/1946. IM. rendelettel megszüntette a Nyíregyházi Ügyvédi Kamarát, és beolvasztotta a Debreceni Ügyvédi Kamarába. Hasonló sorsra jutott 1948. évben a 73 éve fennálló Miskolci Ügyvédi Kamara is. E két kamara beolvasztásával a Debreceni Ügyvédi Kamara területe az ítéltáblai területtel azonosan került kialakításra.

Az ekkor hatályos 1937. évi IV. Tc., a második ügyvédi rendtartás úgy rendelkezett, hogy a „kamara közgyűlése helyi bizottságot szervezhet olyan kir. Törvényszék területére, amelynek székhelye nem ügyvédi kamarai székhely.” E törvényhely alapján a Debreceni Ügyvédi Kamara közgyűlése Nyíregyháza székhellyel megalakította a nyíregyházi helyi bizottságot, s annak tagjaivá: Dr. Fogoly Mihály, Dr. Hubay Balázs, Dr. Major József, Dr. Pető Géza, Dr. Rózsavölgyi László, Dr. Szesztay András, Dr. Tesik Tibor és Dr. Ustor Endre nyíregyházi tagokat választotta.

Ismét önálló a Nyíregyházi Ügyvédi Kamara

Az államigazgatás 1950-ben történt átszervezéséhez, területi viszonyainak rendezéséhez igazodó igazságszolgáltatási szervezettel összhangban a kamarai terület újbóli kialakítására került sor. Ennek során a 3Ú/1995. (IX.8.) IM. r. visszaállította a Nyíregyházi Ügyvédi Kamrát a megye területére kiterjedő hatáskörrel.

Az újjáalakuló közgyűlés 1955. november 1. napján a kamara elnökévé: Dr. Pető Gézát, elnökhelyettessé: Dr. Heller Pált, kamarai titkárrá: Dr. Vermes Gyulát, fegyelmi megbízottá: Dr. Békés Jánost, pénztárossá: Dr. Borsy Zoltánt, ellenőrré: Dr. Móra Istvánt választotta.

Jogfosztó állami rendelkezések

Zsidótörvény – ügyvédi felülvizsgálat

A zsidótörvény rendelkezéseinek végrehajtása során az ügyvédi kamara 1944. április 26-i hatállyal az alább megnevezett 82 ügyvédet törölte tagjai sorából:

Dr. Ács József, Dr. Benedek Dezső, Dr. Bergstein Jenő, Dr. Bihari Simon Emil, Dr. Böhm Ignác, Dr. Diner László, Dr. Engel Emil, Dr. Farkas Imre, Dr. Fischer János, Dr. Fodor Zoltán, Dr. Fogoly Mihály, Dr. Fuchs Lajos, Dr. Füredi Sándor, Dr. Gara Sándor, Dr. Gábor Artúr, Dr. Gábor József, Dr. Gáspár József, Dr. Geiger Imre, Dr. Glauziusz Lajos, Dr. Gluckmann Zoltán, Dr. Goldmann József, Dr. Grósz József, Dr. Grünbaum Izidor, Dr. Grünberber János, Dr. Grünspan Ármin, Dr. Helfersohn József, Dr. Karsai Sándor, Dr. Katona József, Dr. Katona József, Dr. Katona Sándor, Dr. Kálmán József, Dr. Klein Béla, Dr. Klein László (Kuti), Dr. Landau Samu, Dr. Lefskoviss Ignác, Dr. Lőrinczi Mihály, Dr. Lukács Ignác, Dr. Lukács István, Dr. Majoros József, Dr. Mandel Jenő, Dr. Molnár László, Dr. Molnár László (Nyírbátor), Dr. Nemes László, Dr. Neuwith László, Dr. Németh Sándor, Dr. Ornstein Frigyes, Dr. Pető Géza, Dr. Polgár Henrik, Dr. Pollák György, Dr. Propper Dezső, Dr. Propper Sándor, Dr. Reismann Vilmos, Dr. Reményi Tibor, Dr. Révész Gyula, Dr. Rosenstein Zsigmond, Dr. Sarkadi István, Dr. Schwartz Lajos, Dr. Schönwald Miklós, Dr. Spigel Sándor, Dr. Spitz Sándor, Dr. Spinger Mór, Dr. Stein Dávid, Dr. Stenberg Andor, Dr. Strausz Mihály, Dr. Szabados Béla, Dr. Szabó Miklós, Dr. Szabó Sándor, Dr. Szamecz József, Dr. Szilágyi István, Dr. Szilágyi Jenő, Dr. Szilágyi László, Dr. Szulyok Sándor, Dr. Szűcs Jenő, Dr. Tarr Gyula, Dr. Ujhelyi László, Dr. Varjas Lajos, Dr. Vizsolyi Manó, Dr. Valler Béla, Dr. Weisz Ernő, Dr. Weisz Ferenc, Dr. Weisz József.

A jogfosztó intézkedésekkel töröltek többsége a deportálásban, munkaszolgálatban elhalálozott, vagy külföldre távozott.

A töröltek közül 1945-ben mindössze 15-en – Dr. Fischer János, Dr. Fogoly Mihály, Dr. Grósz József, Dr. Lőrinczi Miklós, Dr. Major József, Dr. Molnár László (Nyírbátor), Dr. Németh Sándor, Dr. Pető Géza, Dr. Schönwald Miklós, Dr. Szilágyi István, Dr. Szilágyi László, Dr. Szulyok Sándor – kezdték meg működésüket.

Az ügyvédek felülvizsgálatáról a 26/1958. (III.30.) Korm. r. rendelkezett. A rendeletben felfüggesztette az Ügyvédi Kamarák Országos Bizottságának, az ügyvédi kamaráknak és szerveinek működését. A kormányrendelet minden egyes kamara élére miniszteri kiküldött kinevezését írta elő. A miniszteri kiküldött feladata volt az újonnan kitűzendő választásig a kamara ügyeinek intézése, új ügyvédi munkaközösségek szervezése. A kamaránk területére kinevezett miniszteri kiküldött Dr. Kozma Károly nyíregyházi ügyvéd volt.

A kormányrendelet elrendelte az ügyvédek felülvizsgálatát, melyet 1958. augusztus hó 31. napjáig kellett végrehajtani. A vizsgálat célja politikai jellegű „szűrés” volt.

A felülvizsgálati eljárás lefolytatására az igazságügyi miniszter megyénként 5 tagú „Ügyvédek Felülvizsgáló Bizottságot” nevezett ki.

A Szabolcs-Szatmár megyei felülvizsgáló bizottság elnöke Dr. Fábíán Lajos a Megyei Tanács VB. Titkára, míg tagjai: Dr. Kiss Lajos az MSZMP Megyei Bizottságának munkatársa, Dr. Kokas Ferenc a Hazafias Népfrent megyei bizottságának titkára, Csáthy József a Megyei Tanács VB. Egyházügyi főelőadója és Dr. Székely Miklós kisvárdai ügyvéd voltak.

A bizottság a felülvizsgált ügyvéd meghallgatása nélkül döntött, az ügyvéd a vizsgálat anyagát nem ismerhette. A bizottság kétféle határozatot hozhatott: - az ügyvédet vagy „megerősítette az ügyvédi hivatás gyakorlásában”, - vagy „az ügyvédi hivatás gyakorlására alkalmatlannak” minősítette.

A meghozott határozat ellen rendes jogorvoslatnak nem volt helye, de az érintett ügyvéd 15 napon belül panasszal fordulhatott az igazságügyi miniszterhez. A meghozott határozat indoklást nem tartalmazott, így az érintett ügyvéd panaszának elkészítésekor nem tudhatta, hogy milyen adatokat, megállapításokat kell cáfolnia.

A vállalati jogtanácsosok és jogi előadók jogállásáról szóló 33/1958. Korm. r. 14. §-a értelmében az ügyvédi felülvizsgálat során alkalmatlannak nyilvánított ügyvéd jogtanácsosként, vagy önálló előadóként nem működhetett.

A Megyei Felülvizsgáló Bizottság eljárása során 81 kamarai tagot vizsgált, és ezek közül 40 ügyvédet az ügyvédi hivatás gyakorlására alkalmatlannak nyilvánított. A sérelmesnek tartott határozat ellen 2 ügyvéd: Dr. Csernyus György és Dr. Simon Tamás kivételével valamennyi ügyvéd panasszal élt az igazságügyi miniszterhez.

Az igazságügyi miniszter 11 panasznak helyet adott és az I. fokú határozat megváltoztatásával Dr. Csata Sándor, Dr. Deák Endre, Dr. Fesztóry Tibor, Dr. Helmeczy István, Dr. Hubay Balázs, Dr. Képes József, Dr. Móra István, Dr. Sáfár János, Dr. Szabó Antal, Dr. Szuhay Zoltán és Dr. Vietórisz József ügyvédek „megerősítette”.

27 panaszt az igazságügyi miniszter elutasított, így ezen ügyvédek kamarai tagsága 1958. augusztus 31-i hatállyal megszűnt.

Ezek az ügyvédek: Dr. Álmos Iván, Dr. Balla János, Dr. Bányai G. Elemér, Dr. Berta Jenő, Dr. Gáthy Árpád, Dr. Görömbey Béla, Dr. Gödény György, Dr. Hegedűs Béla, Dr. Horváth György, Dr. Hubay Pál, Dr. Jaross Kálmán, Dr. Kalydi Lajos, Dr. Kupán Károly, Dr. Lábay Zoltán, Dr. Leskó Mátyás, Dr. Révbíró Béla, Dr. Székely Gyula, Dr. Szilágyi László, Dr. Vasváry Sándor, Dr. Vermes Gyula, Dr. Zsoldos Pál.

Később, 1962-ben és 1963-ban az igazságügyi minisztérium a II. fokon is elutasítottak közül 11 ügyvéddel szemben – akik egyben azt is bejelentették, hogy nem kívánnak ügyvédi gyakorlatot folytatni – az alkalmatlannak nyilvánító határozatot méltányosságból hatályon kívül helyezte. Feljogosította őket arra, hogy egyéb feltételek megléte esetén vállalati, jogtanácsosi munkakört betöltsenek.

Ezek: Dr. Álmos Iván, Dr. Balla János, Dr. Bányai G. Elemér, Dr. Berta Jenő, Dr. Gáthy Árpád, Dr. Jaros Kálmán, Dr. Kovách Dénes, Dr. Kőrössy Gyula, Dr. Révbíró Béla, Dr. Salzman Zoltán, Dr. Vernes Gyula.

A későbbiek során új felvételi eljárással, előzetes igazságügyi miniszteri hozzájárulással Dr. Hubay Pál, Dr. Jaross Kálmán és Dr. Lábay Zoltán ügyvédi bejegyzése megtörténhetett.

Az Országos Ügyvédi Tanács az 1989. május 22-én megtartott teljes ülésén megállapította, hogy az ügyvédek felülvizsgálatát elrendelő kormányrendelet és az ennek alapján lefolytatott felülvizsgálati eljárás törvénysértő volt, és ezért kérte az igazságügyi minisztert, hogy a felülvizsgálati eljárás során alkalmatlanná nyilvánított és a kamarákból kizárt ügyvédek rehabilitációja iránt a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Dr. Kulcsár Kálmán igazságügyi miniszter az előterjesztést magáévá tette, és az igazságügyi minisztériumba meghívta a felülvizsgálat során a kamarákból kizárt ügyvédeket, illetve az elhalálozottak hozzátartozóit. Ezen az összejövetelen az igazságügyi miniszter a kormány nevében megkövette a sérelmet szenvedett ügyvédeket, majd kijelentette, hogy a kizárt ügyvédek tekintsék úgy, mintha a felülvizsgálat nem történt volna meg, így tekintsék magukat ismét kamarájuk tagjainak!

Ezen alkalommal az igazságügyi minisztérium lehetővé tette, hogy az összejövetel befejeztével a minisztérium ügyvédi főosztályán a kizárt ügyvédek, illetve hozzátartozóik megtekinthessék a reájuk vonatkozó felülvizsgálati iratokat. Ezen az értekezleten 3 nyíregyházi kizárt ügyvéd és egy ügyvédözvegy tudott megjelenni. Egyébként a miniszteri rehabilitációról minden kizárt ügyvéd, vagy hozzátartozója írásbeli értesítést kapott.

Az Országos Ügyvédi Tanács elnöksége megtette a szükséges intézkedést a kizárt ügyvédek kamarai tagságának helyreállítása iránt azzal, hogy amennyiben az ügyvédek volt munkaközössége hely hiányában nem tudja őket elhelyezni, úgy az ügyvéd tevékenységét a lakásán folytathatja.

Ezt követően több kizárt ügyvéd kártérítési igénnyel fordult többek között az ügyvédi tanácshoz is. Az OÜT Elnöksége ezen kárigényekkel kapcsolatban megállapította, hogy az 1958. évi felülvizsgálat államilag szervezett politikai tisztogatás volt, az ügyvédi testületeknek a felülvizsgálati eljáráshoz nem volt köze, a bizottságokban részt vevő egy-egy ügyvédnek döntő szerepe nem lehetett, így az ügyvédséget ezért az eljárásért sem erkölcsi, sem anyagi felelősség nem terheli.

Kamaránk területén egyrészt elhalálozás, másrészt elköltözés miatt rehabilitált ügyvéd tevékenysége folytatására nem jelentkezett.

Reformkor 1991. X. 1-től

Az 1991. évi XXIII. Tv. jelentős reformokat vezetett be az ügyvédi szervezetekben és az ügyvédi tevékenységben.

- a./ A törvény megszüntette a kötelező ügyvédi munkaközösségi szervezeti formát,
- b./ lehetővé tette az ügyvédi tevékenységnek egyéni ügyvédként, vagy ügyvédi irodában való gyakorlását,
- c./ a kamarai tagsághoz való jogot alanyi jogként szabályozta,
- d./ az ügyvédi felvétel egyik feltételül jelölte meg az ügyvédi felelősségbiztosítás megkötésének igazolását,
- e./ az ügyvédi kamarai beruházásból keletkezett vagyonnak a felosztását a kamarai közgyűlés hatáskörébe utalta, elrendelte, hogy az ügyvédi irodai tagságának megszűnése esetén az iroda vagyonának a tagra eső részét köteles kiadni,
- f./ a kötelező díjszabás mellőzésével az ügyvédi munkadíj megállapítását szabad megegyezés tárgyává tette.

Mint az várható volt, az ügyvédi tevékenység alanyi joggá minősítése nagyarányú ügyvédi felvételt eredményezett. 1991. X. 1. napjától 1999. XI. 15. napjáig 176 ügyvédi bejegyzés történt.

A kamara taglétszáma 1999. XI. 15. napján 210 fő volt. A második legnagyobb létszám az 1938. évi 190 volt.

E létszámból ügyvédi iroda tagja 36 ügyvéd.

Ügyvédjelöltek száma: 22.

A kamara területén bejegyzett ügyvédi irodák száma: 20.

A kamarai beruházásból keletkezett vagyon felosztása tárgyában a kamarai közgyűlés egyhangúlag úgy határozott, hogy a munkaközösségek irodai elhelyezését szolgáló ingatlanokat (Nyíregyházán 3, Fehérgyarmaton, Kisvárdán, Mátészalkán, Nyírbátorban, Vásárosnaményban 1-1) annak a munkaközösségnek, illetve irodának a tulajdonába adja, amelyik azt a kamara rendelkezése folytán használta.

A kamara folyószámláján lévő, az OÜT Gazdasági Alapjának megszüntetése és a kamarák hozzájárulása arányában felosztott készpénzt a közgyűlés a munkaközösségek, illetve irodák között olyan arányban osztotta fel, amilyen arányban ezek a gazdasági alap képzéséhez hozzájárultak. A közgyűlés határozata alapján így felosztott ügyvédi vagyon további felosztása tárgyában a munkaközösség, illetve iroda tagsága volt jogosult dönteni. Az ügyvédi vagyon fentiek szerinti felosztása kamaránk területén megtörtént.

Ügyvédi munkaközösségek

Az önkéntes szervezés időszaka

Kamaránk 75 évéből a kamara tagjai 1958-tól 1991-ig törvényi rendelkezés folytán 33 éven át kötelező ügyvédi munkaközösségekben, míg 1953 és 1958 között a tagok többsége önkéntes alapon ügyvédi munkaközösségekben folytatták ügyvédi tevékenységüket. A munkaközösségi évek igen sok erőfeszítést, elhatározást, szervezést, eredményt és sikert jelentettek. Az ügyvédség élni akart, és élni tudott! Ezért kamaránk életében ez az időszak kiemelkedő jelentőségű.

A második világháborút követően hazánkban bekövetkezett politikai, társadalmi és gazdasági átalakulás következtében számos foglalkozási ág kereste a megváltozott körülményeknek megfelelő működési, szervezeti formát.

Az ügyvédség is keresete az ügyvédi tevékenység folyamatosságát és az ügyvédek megélhetését biztosító szervezeti formát, és ezt az ügyvédi munkaközösségi szervezeti formában vélte megtalálni.

Kezdetét vette az ügyvédi munkaközösségek önkéntes szervezésének időszaka. Magyarországon 1948-ban 4546 ügyvéd működött, ebből 3011 vidéken, 1545 Budapesten.

1948. június 5. napján megalakult Budapesten a Kölcsey Ferenc nevet viselő első ügyvédi munkaközösség.

Az önkéntes szervezés időszakában munkaközösség alapításához előzetes kamarai engedély volt szükséges, melynek során a kamara vizsgálta az alapítás feltételeinek meglétét, valamint az alapító tagok erre való alkalmasságát. A Debreceni Ügyvédi Kamara megyénk területén valamennyi alapítás iránti kérelemnek helyt adott.

Az ügyvédi munkaközösségek maguk alkotta alapszabállyal, és maguk választotta vezetővel működtek. Az Ügyvédi Kamarák Országos Bizottsága minta-alapszabállyal és a már korábban működő munkaközösségekben szerzett tapasztalatokkal segítette a szervezést és a munkaközösségek működését.

Az alakuló munkaközösségek legnagyobb gondját a működéshez szükséges irodahelyiség biztosítása képezte. Az akarat és a rátermettség ezt a problémát is megoldotta. A Kisvárdai Ügyvédi Munkaközösség tagjainak a megyében egyedülálló módon a „hazulról hozott” pénzből vásárolt családi ház beköltözhető 2 részének megvásárlásával a bíróság közelében biztosított irodahelyiséget. A Nyíregyházi 1-es, 2-es sz. munkaközösségek alapító tagjai magán

irodahelyiségeiket ajánlották fel a városi tanács részére, mely felajánlat ellenében a városi tanács e két munkaközösség elhelyezési céljára irodahelyiségeket utalt ki.

Más helyeken részben bérleti jogviszony alapján, vagy valamelyik alapító tag ingatlanában kerülhetett sor a munkaközösség elhelyezésére.

A megalakult munkaközösségekben jó baráti szellem, összetartás, egymás segítése iránti jóakarát, a mindent jobbítani akaró szándék vezette a tagságot. Mindezekhez jó alap volt az önkéntesség során megválasztott személyi összetétel, az újszerű körülmények között az alkotás, a tervezés.

A megalakulás időpontjára az alapító tagok (egyéniből – a közösségbe) a közös irodába szállították íróasztalaikat, iratszekrényüket, ügyvédi irataikat, írógépeiket. Így az iroda berendezése a maga tarka-barkaságában is tükrözte a változást.

Ezen időszak jövedelemadó rendszere rendkívül kedvező volt. Nem a tagok, hanem a munkaközösség, mint szervezet volt a jogalany, aki a bruttó bevétel 6%-át, vagy a nettó jövedelem 4,5%-át fizette jövedelmi adó címén!!!

Kötelező szervezeti forma

1958. szeptember 1. napján hatályba lépett az ügyvédi hivatás gyakorlásáról, az ügyvédek szervezetéről szóló 1958. évi 12. tvr.

Az új törvény jelentős újítása, hogy az ügyvédi tevékenység gyakorlásának formájává az ügyvédi munkaközösségeket tette, megszüntetve ezzel a magán ügyvédi gyakorlatot, előírva, hogy ügyvédként csak az működhet, akit valamelyik ügyvédi kamara a névjegyzékébe bejegyzett, és valamely ügyvédi munkaközösség tagjai sorába felvett.

A törvény bevezette a „feddhetetlenséget”, így a kamarai névjegyzékbe az egyéb feltételek fennállás esetén is csak az volt bejegyezhető, akivel kapcsolatban az igazságügyi miniszter előzetesen pozitíve nyilatkozott.

1960. július 1-én hatályba lépett a 105/1960. sz. IM. rendelet, mely jóváhagyta az Ügyvédi Munkaközösségek Szervezeti és Működési Szabályzatát. Az eddig az önként elfogadott szabályzatokban meghatározott jogok és kötelezettségek most már törvényi előírásként kerületek meghatározásra.

A törvény 1959. január hó 1. napjával megyei kamarák szervezését írta elő. Így minden megye területén működik ügyvédi kamara, melyek száma – a külön Budapest területére szervezett kamarával együtt – 20 lett.

A törvény lehetővé tette, hogy olyan városokban (községekben), ahol ügyvédi munkaközösség alakítására nincs lehetőség, az a legközelebbi városban működő ügyvédi munkaközösség létesíthet kirendeltséget, illetőleg munkaközösségi ügyeletet, amelyet a kamara ezzel megbíz.

Elnökségünk egyrészt az állampolgárok jogszolgáltatási igényének jobb kielégítése, másrészt a kívánatos ügyforgalom biztosítása érdekében élt e törvényi lehetőséggel, és megfelelő számú kirendeltséget és ügyeletet szervezett. A kirendeltségek száma általában 6 volt.

Új lehetőség volt a munkaközösségi ügyeleti irodák létesítése.

Ügyvédségünk többsége szívesen vállalta ezt a feladatot, a helyi szervek, községi tanácsok kedvezően fogadták, ha a községben munkaközösségi ügyeleti iroda működött, számos esetben a községi tanács kérte és kezdeményezte az ügyelet létesítését, a községházán megfelelő irodahelyiséget bocsátott az ügyeletet ellátó ügyvéd részére ellenszolgáltatás nélkül. A hét minden azonos napján működő ügyeleti irodákat a lakosság örömmel fogadta és látogatta. Megyénk területén csaknem 100 községben működött munkaközösségi ügyeleti iroda.

Az ügyelet tapasztalati előnyei abban mutatkoztak meg, hogy az ügyvéd közelebb került a helyi állami és társadalmi szervekhez, egyszerűbbé és gazdaságosabbá vált az ügyvéd jogi segítségének igénybevétele. A jogkereső állampolgároknak nem volt szükséges a járási székhelyen működő ügyvédi munkaközösségeket felkeresni, lakóhelyükön ezt a szolgáltatást

idő és költségmegtakarítással igénybe vehették. Az ügyeletek működése elősegítette a zugírászat elleni küzdelem eredményességét, az ügyeleti helyeken visszaszorult a zugírászat. Ügyvédi oldalon előnyt jelentett az ügyforgalom természetszerű emelkedése, volt olyan kamarai tag, aki több ügyeletet is ellátott és ezzel a tevékenységével megélhetésének nagyobbik részét biztosította. Gyakran a községi tanács is igénybe vette az ügyvéd segítségét.

A törvény rendelte el a munkaközösségek bevételeiből tartalékalap és felosztható alap képzését. A munkaközösségek jövedelméből a rezsiköltségek fedezése után jogszabályban meghatározott összeget kellett tartalékalapra és felosztható alapképzésre elkülöníteni. A tartalékalap beruházásra, felújításra, a működési feltételek javítására, míg a felosztható alap szociális célokra volt felhasználható. A kamra elnöksége az erőteljesebb forrás biztosítása céljából összevonta a munkaközösség tartalékalapját.

A 7/1966. IM r. előírta a kamaránál a munkaközösségek hozzájárulásából gazdasági alap létesítését. A gazdasági alap az éves kamarai költségvetés keretében és szerint beruházásra, felújításra, valamint szociális juttatásokra volt felhasználható.

A kamara elnöksége egyik, legfontosabb feladatának tekintete az ügyvédi munkaközösségek részére megfelelő irodahelyiségek és felszereltség biztosítását. Az elnökségi határozat alapján korábban összevont munkaközösségi tartalékalap, valamint az utóbb létesített gazdasági alap felhasználásával folyamatosan sikerült mind a 8 ügyvédi munkaközösségünk részére (3 esetben új építkezés, 5 esetben vásárolt házingatlan átalakítása és felújítása útján) megfelelő, és az ügyvédi szervezet tulajdonába került irodahelyiséget biztosítani, és azokat megfelelő új bútorzattal és berendezési, felszerelési tárgyakkal ellátni.

Munkaközösségeink vezetői, továbbá a nagyobb munkaközösség helyettes vezetői és ügyvéd-pénztárosai 1961 májusában részt vettek a Siófokon megrendezett országos munkaközösség-vezetői tanfolyamon.

Ügyvédek részt vettek a Debrecenben 1962. augusztus 24-25. napján megtartott I. Országos Ügyvédkongresszuson, valamint ugyanott a II. Országos Ügyvédértekezleten. Utóbbin 50 ügyvédünk vett részt, az értekezleten felszólalt Dr. Békés János kisvárdai és Dr. Hubay Pál nyíregyházi ügyvéd.

1982. szeptember 1-jén, a két nyíregyházi ügyvédi munkaközösség túlszűfolt elhelyezési körülményein javítandó, megalakult a nyíregyházi 3. Sz. Ügyvédi Munkaközösség. Vezetője: Dr. Borsy Zoltán (az első évben), majd Dr. Bálint István a munkaközösség megszűnéséig. Tagjai: Dr. Bálint István, Dr. Borsy Zoltán, Dr. Mándi Tibor, Dr. Szabó Erzsébet, Dr. Szalay Sándor, Dr. Thuróczy Csaba.

A szervezések befejeztével a kamra területén 8 munkaközösség működött: a nyíregyházi 1. Sz., 2. Sz., 3. Sz., a fehérgyarmati, a kisvárdai, a mátészalkai, a nyírbátori és a vásárosnaményi ÜMK.

Ezen időszakban is a kamarai vezetés és a munkaközösségek, valamint a munkaközösségek egymás közti, a munkaközösségi tagság és a munkaközösségi vezetők kapcsolata baráti, kollegiális volt, a megye területén a kari szellemet az ügyvédség érdekét szolgáló feladatok végrehajtásában való egyetértés jellemezte, a kamarai tagok ügyvédi esküjükben foglaltak szerint teljesítették az ügyvédi hivatásból eredő köteleességeiket. Ennek során élvezték az ügyfelek és a társszervek megbecsülését és elismerését.

A „reformkor” első közgyűlése 1992. január hó 11. napján megválasztotta az elnökséget az alábbi összetételben:

Elnök:	Dr. Hubay Pál
Elnökhelyettes:	Dr. Bacsa Judit
Titkár:	Dr. Bumberák József
Fegyelmi mb.:	Dr. Kazár Péter
Elnökségi tagok:	Dr. Huszti György

Dr. Kozma István
Dr. Spisák Béla

Az elnökség megbízatásának lejártát követően az 1997. január 11. napján megtartott közgyűlés az alábbi elnökséget választotta:

Elnök:	Dr. Hubay Pál
Elnökhelyettes:	Dr. Bacsa Judit
Titkár:	Dr. Kozma István
Fegy. Főmegbíz.:	Dr. Kazár Péter
Elnökségi tagok:	Dr. Huszti György
	Dr. Spisák Béla
	Dr. Taraszovics Ilona
	Dr. Vékony Miklós

A kötelező ügyvédi felelősségbiztosítás – ügyvédekre várhatóan kedvezőbb anyagi feltételeinek – érdekében 1991. augusztus 21-én megalakult a Magyar Ügyvédek Biztosító és Segélyező Egyesülete. Az ügyvédség csaknem egésze az egyesületnél kötött szerződéssel tett eleget a kötelező felelősségbiztosítási kötelezettségének.